

Odpowiedź MS na list Prezesa NRA ws. dostępu zatrzymanego do adwokata

"Ministerstwo Sprawiedliwości nie przewiduje obecnie podjęcia prac legislacyjnych w zakresie nowelizacji art. 87 k.p.k. w celu zapewnienia obowiązkowej obecności pełnomocnika w czynnościach postępowania przygotowawczego, ani też zmiany art. 301 k.p.k. w celu zapewnienia obecności obrońcy podczas przesłuchania". Informacja ta zawarta jest w odpowiedzi MS na pismo prezesa NRA adw. Jacka Treli w sprawie dostępu osoby zatrzymanej do adwokata.

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej wysłał pismo do ministerstwa 12 sierpnia br., nawiązując do zajść, jakie miały miejsce 7 i 8 sierpnia br. na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie. "Dokonane w ich trakcie przez Policję zatrzymania podkreślają istotę i wagę prawa do obrony, którego elementem powinno być zagwarantowane prawo do pomocy prawnej dla każdego zatrzymanego na najwcześniejszym etapie czynności policyjnych." - napisał adw. Trela. Zaznaczył w liście, że adwokatura, a także poszczególni przedstawiciele zawodu, wielokrotnie wypowiadali się publicznie w sprawie dostępu osoby zatrzymanej do adwokata.

Adw. Trela zwrócił uwagę, że zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wnioski w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania, podstawowym prawem osoby zatrzymanej jest możliwość uzyskania pomocy profesjonalnej z urzędu (tym bardziej z wyboru) jeszcze przed pierwszym przesłuchaniem, czy to przez Policję, czy przez prokuratora.

Prezes NRA napisał także, że ważne jest z punktu widzenia tak pojmowanego prawa do obrony, aby obowiązkiem organu procesowego było zapewnienie realnego dostępu do obrońcy/pełnomocnika. W celu właściwej transpozycji do porządku prawnego w/w dyrektywy konieczne są zmiany Kodeksu postępowania karnego, w tym w szczególności art. 87 §3 k.p.k., dającego możliwość odmowy dopuszczenia do udziału w postępowaniu pełnomocnika w oparciu o dyskrecyjną ocenę prokuratora, że nie wymaga tego obrona interesów osoby zatrzymanej, a także art. 301 k.p.k., który obecnie umożliwia prowadzenie przesłuchania nawet pomimo nieobecności ustanowionego obrońcy.

Istotne z punktu widzenia prawa do obrony i respektowania europejskich zasad postępowania wobec zatrzymanych jest, aby każdy zatrzymany został pouczony o prawie do złożenia wniosku o przyznanie obrońcy/pełnomocnika z urzędu i prawie do prowadzenia czynności procesowych (przesłuchania, okazania, konfrontacji, eksperymentu procesowego) dopiero z ich udziałem.

[\(czytaj pismo Prezesa NRA z 12 sierpnia 2020\)](#)

Odnosząc się do pisma prezesa NRA, podsekretarz stanu w ministerstwie sprawiedliwości, Marcin Romanowski, stwierdza, że:

Prawo polskie odpowiada wymogom dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wnioski w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania.

Informacja o pełnej implementacji dyrektywy, a więc o całkowitej zgodności prawa polskiego z jej przepisami, została przekazana Komisji Europejskiej zgodnie z wymogiem notyfikacji wynikającym z tego aktu prawnego. Komisja Europejska nie dostrzegła w systemie prawa polskiego żadnych

ewentualnych luk w kwestiach objętych zakresem przedmiotowym ww. instrumentu.

Jeśli chodzi o obecność obrońcy podczas czynności prowadzonych z udziałem osoby zatrzymanej, to wskazać należy, że dyrektywa nie reguluje kwestii obecności obrońcy w poszczególnych czynnościach procesowych. Określa jedynie sytuacje, w których adwokat powinien zostać wyznaczony. W konsekwencji, nie można obowiązkowej obecności obrońcy wywodzić z przywołanej wyżej dyrektywy.

Ministerstwo Sprawiedliwości nie przewiduje obecnie podjęcia prac legislacyjnych w zakresie nowelizacji art. 87 k.p.k. w celu zapewnienia obowiązkowej obecności pełnomocnika w czynnościach postępowania przygotowawczego, ani też zmiany art. 301 k.p.k. w celu zapewnienia obecności obrońcy podczas przesłuchania.

Jednocześnie wspomnieć należy o obowiązujących rozwiązaniach Kodeksu postępowania karnego, które zawierają obowiązek pouczenia osoby zatrzymanej o przysługujących jej prawach, w tym prawie do skorzystania z pomocy adwokata lub radcy prawnego (art. 244 § 2 K.p.k.), a także przewidują niezwłoczny kontakt osoby zatrzymanej z adwokatem lub radcą prawnym (art. 245 K.p.k.). Właściwe stosowanie wspomnianych przepisów przez organy ścigania gwarantuje rzetelne postępowanie oraz pełną realizację prawa do obrony.

[\(czytaj odpowiedź z MS\)](#)